

KÖZBESZERZÉSI HATÓSÁG LEGFRISSEBB ÁLLÁSFOGLALÁSAI

Dr. Somogyi Klaudia Virág, jogi tanácsadó, Közbeszerzési Hatóság
DOI: 10.37371/KEP.2023.8.1

A Közbeszerzési Hatóság állásfoglalások formájában ad felvilágosítást a közbeszerzési eljárásokban résztvevő jogalkalmazók számára a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény (a továbbiakban: Kbt.) és kapcsolódó végrehajtási rendeleteinek alkalmazásával összefüggő általános jellegű megkeresésekre.

Az alábbiakban a Kbt. alkalmazásával összefüggő kérdésekre adott válaszainkat rendeztük sorrendbe, bízva abban, hogy iránymutatásaink nem csak a kérdésfeltevőknek, hanem valamennyi Olvasónknak hasznos információkkal szolgálnak.

Felhívjuk Tisztelt Olvasóink figyelmét, hogy a közbeszerzésekre irányadó jogszabályok alkalmazásával kapcsolatos döntések meghozatala mindenkor a közbeszerzési eljárások résztvevőinek joga és felelőssége. Hangsúlyozzuk továbbá, hogy az állásfoglalásokban megfogalmazott véleményeknek jogi ereje, kötelező tartalma nincsen.

1. kérdés

1.1. Közbeszerzési eljáráshoz kapcsolódó jegyzőkönyvekre vonatkozóan helyes-e az az értelmezés, miszerint a bíráló bizottsági ülésekről szóló jegyzőkönyveket a bizottsági tagoknak elegendő elektronikus levélben jóváhagyniuk, majd ezen jóváhagyásokat a jegyzőkönyvhöz csatolniuk, azaz a jegyzőkönyvek papír alapú vagy elektronikus aláírása nem követelmény?

1.2. A döntéshozatal is történhet-e e-mail alapján, azaz úgy, hogy maga a döntéshozó is e-mailben jelzi a döntését, de magát a jegyzőkönyvet sem papír alapon, sem elektronikusan nem írja alá?

1.3. Helyes-e az az értelmezés, miszerint abban az esetben, ha felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó is közreműködik az eljárásban, akkor a szaktanácsadónak a jegyzőkönyveket a vonatkozó jogszabály alapján vagy elektronikus aláírással kell ellátnia, vagy papír alapon aláírnia?

1.4. Megfelelő-e, ha egy jegyzőkönyv csak e-mailben jóváhagyásokkal rendelkezik, azon ajánlatkérő képviselőjének aláírása nem szerepel?

1.5. Ha nem megfelelő, akkor milyen formai követelménynek kell megfelelnie a jegyzőkönyvnek? Elegendő annak hitelül egy ajánlatkérői képviselői aláírás, függetlenül az aláíró eljárási pozíciójától? Esetleg magának a döntéshozónak kell aláírnia például a döntést tartalmazó jegyzőkönyvet?

1.6. Van-e eltérés ilyen szempontból a belső ügymenet részét képező, vagy adott esetben szervezeten kívülre is irányuló jegyzőkönyvek (pl. bontási jegyzőkönyv) tekintetében?

1.7. Megfelelő-e, ha a közbeszerzési eljárásokban keletkező bíráló bizottsági jegyzőkönyvek és az azokhoz kapcsolódó dokumentumok a bizottsági tagok által úgy kerülnek jóváhagyásra, hogy azokról a belső rendszeren belül egy szavazógomb megnyomásával szavaznak, mely tekintetében a rendszerben rögzítésre kerül, hogy mikor, ki, mely eljárásban, milyen dokumentumokról és milyen tartalommal szavazott, és ez az információ a rendszerből kinyerhető, igazolható?

1.8. Az előző kérdésben foglalt megoldások megfelelőek a döntések, döntéshozatal tekintetében is?

1.9. Amennyiben közbeszerzési szaktanácsadó bevonása nem szükséges, akkor alá kell-e bárkinek írnia a jegyzőkönyveket akkor, ha azok tekintetében a belső rendszerben rögzített szavazások és jóváhagyások megtörténtek és azok a rendszerben naplózottan tárolhatók és bármikor kinyerhetők?

1.10. Szükséges-e a belső rendszerben jóváhagyott jegyzőkönyveket bármilyen elektronikus vagy papír alapú jóváhagyás?

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

[A jelen kérdésre adott válasz a Kbt. és végrehajtási rendeleteinek 2023. augusztus 1. napja előtt hatályos rendelkezései alapján készült.]

A Kbt. a jegyzőkönyvek formai követelményeire, aláírására, hitelesítésére vonatkozóan nem tartalmaz szabályozást. Az ajánlatkérőnek a jegyzőkönyvek általános célját és funkcióját figyelembe véve – adott esetben a közbeszerzési szabályzatban rögzített módon – szükséges eljárnia a jegyzőkönyvek aláírása, hitelesítése kapcsán. A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint – az Elektronikus Közbeszerzési Rendszer (a további-

akban: EKR) által generált jegyzőkönyvön (bontási jegyzőkönyv) kívül – a közbeszerzési eljárás során keletkezett jegyzőkönyvek aláírása, hitelesítése nem mellőzhető.

A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint a bírálóbizottsági munkáról készült jegyzőkönyvet papír alapon, vagy elektronikus formában valamennyi bírálóbizottsági tagnak szükséges aláírnia. Ugyanígy szükséges az ajánlatkérő nevében döntésre jogosult személynek is eljárnia a döntésére vonatkozó nyilatkozat hitelesítése tekintetében.

A felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó a jogszabályban meghatározott dokumentumok körét elektronikusan hagyja jóvá, vagy azokat papír alapon lefolytatott eljárás esetén aláírásával látja el.

A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint a kérdésben körülírt informatikai alkalmazás egy adott jegyzőkönyv vagy döntés elfogadása tekintetében alkalmazható lehet, azonban a dokumentumok hitelesítéséhez szükséges az illetékes személyek papír alapon történő, vagy elektronikus aláírása, figyelemmel arra is, hogy az ajánlatkérő köteles az eljárás során keletkezett dokumentumokat az EKR-be is feltölteni.

A Közbeszerzési Hatóság részletesebb állásfoglalása:

A Kbt. 46. § (1) bekezdése rögzíti, hogy az ajánlatkérő a közbeszerzési eljárását – annak előkészítésétől az eljárás alapján kötött szerződés teljesítéséig – írásban köteles dokumentálni.

A Kbt. 27. § (4) bekezdése alapján az ajánlatkérő a (3) bekezdésben meghatározott szakértelemmel együttesen rendelkező, legalább háromtagú bírálóbizottságot köteles létrehozni az ajánlatoknak – szükség esetén a hiánypótlás, felvilágosítás vagy indokolás [71-72. §] megadását követő – e törvény szerinti elbírálására és értékelésére. A bírálóbizottság írásbeli szakvéleményt és döntési javaslatot készít az eljárást lezáró döntést meghozó személy vagy testület részére. A bírálóbizottsági munkáról jegyzőkönyvet kell készíteni, amelynek – amennyiben az ajánlatkérő alkalmaz ilyen – részét képezhetik a tagok indokolással ellátott bírálati lapjai.

Az elektronikus közbeszerzés részletes szabályairól szóló 424/2017. (XII. 19.) Korm. rendelet [a továbbiakban: 424/2017. (XII. 19.) Korm. rendelet] 9. § (4) bekezdése alapján az ajánlatkérő – az ellenőrzésre jogosult hozzáférése és az eljárás iratainak az EKR-ben való

elektronikus megőrzése érdekében – köteles az eljárás előkészítése körében a Kbt. 28. § (2) és (4) bekezdése alkalmazása során keletkezett iratokat, valamint a részvételi jelentkezések és ajánlatok bírálata és értékelése során keletkezett dokumentumokat vagy azok egyszerű elektronikus másolatát az EKR-be (különösen bírálóbizottsági jegyzőkönyvek, bírálati lapok, értékelés dokumentumai) is feltölteni az adott eljárás dokumentumai közé.

A Kbt. 68. § (6) bekezdése alapján az ajánlatok és részvételi jelentkezések felbontásáról és a (4)-(5) bekezdés szerinti adatok ismertetéséről az ajánlatkérő jegyzőkönyvet készít, amelyet a bontástól számított öt napon belül megküld az összes ajánlattevőnek, illetve részvételre jelentkezőnek. A határidő után beérkezett ajánlat vagy részvételi jelentkezés benyújtásáról szintén jegyzőkönyvet kell felvenni, és azt az összes – beleértve az elkésett – ajánlattevőnek, illetve részvételre jelentkezőnek megküldeni.

Az EKR ajánlatkérői Felhasználói Kézikönyv 51. oldalán rögzíti, hogy a rendszer automatikusan elkészíti a bontási jegyzőkönyvet, amelyhez az ajánlatkérő kiegészítéseket rögzíthet.

A felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadói tevékenységről szóló 257/2018. (XII. 18.) Korm. rendelet [a továbbiakban: 257/2018. (XII. 18.) Korm. rendelet] 21. § (7) bekezdése alapján a felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó tevékenysége körében a közbeszerzési eljárás lebonyolítására szolgáló elektronikus rendszerben elektronikusan rögzítetten hagyja jóvá a közbeszerzési eljárás során keletkezett, a (9) bekezdésben meghatározott dokumentumokat. E dokumentumokat a papír alapon lefolytatott eljárás esetén a felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó tevékenysége körében aláírásával és a névjegyzékbe vétel során kapott lajstromszámát feltüntetető pecséttel látja el.

A 257/2018. (XII. 18.) Korm. rendelet 21. § (9) bekezdése szerint a felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó elektronikusan hagyja jóvá – papír alapon lefolytatott eljárás esetén aláírásával köteles ellátni

a) a közbeszerzési eljárást megindító felhívást és - a műszaki leírás, műszaki tervdokumentáció és az árazatlan költségvetés kivételével - a közbeszerzési dokumentumokat,

b) elektronikusan benyújtott és felbontott ajánlatok esetében - az EKR által generált bontási jegyzőkönyv kivé-

telével - a bontási jegyzőkönyvet, a bírálóbizottsági munkáról készült jegyzőkönyvet és

c) az összegezést, összegezéseket.

A jegyzőkönyvek célja a közbeszerzési eljárásban, hogy hitelesen tanúsítsák az egyes eljárási cselekmények megtörténtét, folyamatát és azok résztvevőit. A dokumentálásra azért is szükséges különös figyelmet fordítani, mert adott esetben alátámasztó dokumentumként is szolgálhat a közbeszerzések ellenőrzése körében, továbbá bizonyítékként is felhasználható egy esetleges döntőbizottsági eljárás során.

A Kbt. és egyéb jogszabályok az eddig említetteken kívül további esetekben is kötelezővé tehetik jegyzőkönyv készítését [lásd pl. Kbt. 56. § (6) bekezdése, 424/2017. (XII. 19.) Korm. rendelet 33. § (1) és (3) bekezdései]. A Kbt. a 88. § (4) és 93. § (6) bekezdésekben foglaltakon kívül azonban nem tartalmaz a közbeszerzési eljárás során készült egyes jegyzőkönyvek aláírására vonatkozó szabályozást, továbbá egyéb formai követelményeket sem határoz meg.

Az ajánlatkérőnek minden esetben azt szükséges szem előtt tartania a jegyzőkönyvek elkészítése során, hogy az adott eljárási cselekményre vonatkozó releváns információk kitűnjenek a dokumentumból, továbbá az arra illetékes személyek aláírásukkal hitelesítsék az adott dokumentumot, felelősséget is vállalva egyben az abban foglaltakért. Ennek megfelelően a bíráló bizottság munkájáról készült jegyzőkönyvet az abban részt vevő, a Kbt. 27. § (3) bekezdés szerinti szakértelemmel rendelkező személyeknek elektronikusan vagy papír alapon szükséges aláírniuk, a jegyzőkönyv elektronikus levélben való jóváhagyása és mellékletként a jegyzőkönyvhöz csatolása a Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint nem elegendő.

Fentiekkel egyezően az egyes döntések meghozatalát tartalmazó jegyzőkönyvet, dokumentumot az ajánlatkérő nevében döntésre jogosult személynek szükséges aláírnia. Ezen dokumentumokat az ajánlatkérő képviselőjében eljáró olyan személy, aki az adott eljárás vonatkozásában nem jogosult döntések meghozatalára, a Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint, mint döntésre jogosult nem írhatja alá.

Közbeszerzési szaktanácsadó bevonása esetén, amennyiben az eljárás lefolytatása papír alapon történik, úgy a dokumentumok közbeszerzési szaktanácsadó által történő aláírása, és pecséttel való ellátása nem mellőz-

hető. Amennyiben a közbeszerzési eljárás a közbeszerzési eljárás lebonyolítására szolgáló elektronikus rendszerben történik, úgy a közbeszerzési szaktanácsadó tevékenysége körében, elektronikusan rögzítetten hagyja jóvá a közbeszerzési eljárás során keletkezett, meghatározott dokumentumokat.

Az 1.7. kérdésben említett informatikai rendszer, mely által a belső ügymenetben a papír alapon végzett ügyintézési lépéseket elektronikus jóváhagyások váltják ki, alkalmazható lehet döntések jóváhagyása, vagy szavazások lebonyolítása során, azonban az eljárási cselekményről készült jegyzőkönyv nem mellőzhető, annak tartalmaznia kell a releváns információkat, mint például a szavazás lebonyolításának menetét, a szavazásban résztvevőket, a szavazati arányszámot, továbbá az illetékes személyek általi aláírást, hitelesítést is.

A Kbt. 27. § (1) bekezdése értelmében az ajánlatkérőnek szabályoznia kell az eljárásba bevont személyek, valamint szervezetek felelősségi körét és a közbeszerzési eljárásai dokumentálási rendjét, így ebben a szabályzatban írottak is kötik ajánlatkérőt a jegyzőkönyvek elkészítési módja tekintetében. Amennyiben az ajánlatkérő a közbeszerzési szabályzata alapján kizárólag papír alapú jegyzőkönyvek elkészítéséről és azok papír alapon történő aláírásáról rendelkezett, akkor ezen előírásoknak megfelelően kell eljárnia, vagy szükség esetén módosítania kell a szabályzatát.

2. kérdés

A vállalkozó a kivitelezés során – a megrendelő érdekkörében felmerült – akadályközléssel élt a megrendelő felé, melyet a megrendelő tudomásul vett, egyben elismert. A vállalkozó kezdeményezte a szerződés módosítását a teljesítési határidő tekintetében. A vállalkozási szerződés módosítását a megrendelő nem tartja szükségesnek, figyelemmel arra, hogy a vállalkozási szerződésben foglaltak alapján „Az a késedelem, mely a szerződés hatálya alatt az üzemvitelből, vagy a Megrendelő által biztosított feltételből adódik (kivitelezést akadályozó üzemzavar), de nem a Vállalkozónak felrőhatóan keletkezik, olyan időtartammal hosszabbítja meg a teljesítési határidőt, amennyi idő az akadályoztatás elhárításához, illetve a szerződésben foglalt munka-, és forgalmi körülmények helyreállításához szükséges.”

A vállalkozó továbbra is szükségesnek tartja a szerződés módosítását az akadályoztatás elhárítását követően, akkor már ugyanis ismert lesz az az időtartam, amellyel a jelenleg hatályos vállalkozási szerződés teljesítési határideje meghosz-

szabodik. Ellenkező esetben – módosított határnap tűzése nélkül – a felek számára nem egyértelmű, hogy a szolgáltatást mely napon kell teljesíteni, és akár a vállalkozó késedelmes teljesítése is felmerülhet, annak jogkövetkezményeivel együtt.

Szükséges-e a fentiekben leírtak alapján a szerződés módosítása?

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

Egy közbeszerzési szerződés jogszerű módosítására a Kbt. 141. §-ában meghatározott valamely jogalap fennállása esetén van lehetőség. A szerződésmódosítás megfelelő jogalapja tekintetében, az egyedi esetre vonatkozó releváns információk birtokában, és az adott esetre vonatkozó körülmények teljeskörű vizsgálatát követően az ajánlatkérőnek kell döntést hoznia. A közbeszerzési szerződés módosításához a felek közös megegyezése szükséges.

A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint az állásfoglalás kérelmben hivatkozott szerződéses feltétel nem alapozza meg a Kbt. 141. § (4) bekezdés a) pontja szerinti automatikus szerződésmódosulás alkalmazhatóságát, ennél fogva javasolt az egyéb szerződésmódosítási jogalapok vizsgálata. A Kbt. 141. § (4) bekezdés a) pontja szerinti jogalap alkalmazása esetén az ajánlatkérőnek nem csak a jövőbeni változás általános lehetőségével kell számolnia, hanem a változás pontos tartalmát is előre megismerhetővé kell tennie.

A Közbeszerzési Hatóság részletesebb állásfoglalása:

A Kbt. 141. § (4) bekezdés a) pontja alapján a (2) bekezdésben szabályozott esetek mellett a szerződés – a (6) bekezdésben foglalt feltételek vizsgálata nélkül – új közbeszerzési eljárás lefolytatása nélkül módosítható, illetve módosulhat, ha a szerződés minden ajánlattevő számára előre megismerhető módon, egyértelműen rögzíti a szerződés meghatározott tartalmi elemei későbbi változásának (ideértve az opció gyakorlásának) pontos feltételeit és tartalmát. Az ilyen szerződéses feltételek azonban nem rendelkezhetnek olyan módosításokról, amelyek megváltoztatnák a szerződés általános jellegét.

A Közbeszerzési Hatóság keretében működő Tanácsnak a közbeszerzési eljárások eredményeként megkötött szerződések Kbt. szerinti módosításával, valamint teljesítésével kapcsolatos egyes kérdésekről szóló útmutatója (2023. május 25.) rögzíti, hogy a Kbt. 141. § (4) bekezdés a) pontjában szereplő esetben többféleképpen

történhet változás a szerződés tartalmában: vagy nem történik szerződésmódosítás, mivel az előre jelzett körülmények bekövetkezésekor a szerződés – szintén előre rögzített módon – automatikusan módosul, vagy a felek vagy valamelyik fél jognyilatkozatának megfelelően kerül sor – az előre pontosan meghatározott módon és tartalommal, pl. az opciós kikötésben foglalt feltételek szerint – a szerződés módosítására. Ebben az esetben tehát az ajánlatkérő egy előre látható, nagy valószínűséggel bekövetkező körülménnyel számol és a szerződés megkötésével az idővel változó feltételek is a szerződés részévé válnak, anélkül, hogy a szerződést módosítani kellene.

A Kbt. 141. § (4) bekezdés a) pontja szerinti, előre rögzített szerződésmódosulási mechanizmusokra vonatkozó szabályozást a közbeszerzési alapelvek szerint, megszorítóan kell értelmezni. Ennek megfelelően a nem minden ajánlattevő számára előre megismerhető módon, nem egyértelműen meghatározott feltételek nem tartoznak ebbe a körbe. Amennyiben a szerződés módosulása, például az áremelési módszertan, minden ajánlattevő számára (például a közbeszerzési dokumentumok részeként rendelkezésre bocsátott szerződés-tervezetből) megismerhető, egyértelműen rögzíti, hogy a felek azt mikor alkalmazzák, a felek által alkalmazott kikötés megfelel a Kbt. 141. § (4) bekezdés a) pontjának. A szerződésnek a módosulás minden feltételét előzetesen tartalmaznia kell, így a határidő meghosszabbítása esetén azt, hogy milyen esetben és mennyivel hosszabbítható meg a szerződés teljesítésének határideje, időbeli hatálya, az általánosságban meghatározott feltételek nem elegendők.

A szerződés Kbt. 141. § (4) bekezdés a) pontja szerinti módosulása – a szerződés általános jellegének változtatásán túl – tehát akkor jogszerű, ha a szerződés tartalmi elemei változásának nemcsak a feltétele, hanem annak pontos tartalma is előzetesen és egyértelműen meghatározásra került [lásd még ezzel összefüggésben a D.364/11/2021. sz. döntőbizottsági határozatot].

Jelen esetben a teljesítési határidő jövőbeni változásának lehetséges bekövetkezése, továbbá az időtartamváltozás mértékének általános meghatározása került megfogalmazásra a hivatkozott szerződéses rendelkezésben. A Közbeszerzési Hatóság megítélése szerint, amennyiben a szerződéses időtartam a Kbt. 141. § (4) bekezdés a) pontja szerint változik, szükséges lehet adott esetben annak a rögzítése is, hogy hány alkalommal, milyen

időtartamra hosszabbítható a szerződés, a hosszabbítással a szerződés egyéb tartalmi elemei esetlegesen hogyan változnak, valamint a határidőhosszabbítás automatikus-e, vagy bármelyik fél nyilatkozata szükséges-e esetleg hozzá.

Jelen kérdés kapcsán azonban nem állnak rendelkezésre pontos információk, egyrésztől, hogy milyen jellegű, milyen gyakorisággal bekövetkező kivitelezést akadályozó üzemzavarral lehet számolni a teljesítés során – figyelemmel arra is, hogy a határidőhosszabbítás „a Megrendelő által biztosított feltételből adódik” –, valamint különösen a határidőhosszabbítás mértékére vonatkozóan sem áll rendelkezésre információ, amely tekintetében – amennyiben ez előre konkrétan nem meghatározható – a Közbeszerzési Hatóság megítélése szerint szükséges egy maximált időtartam meghatározása az ajánlatkérő részéről [lásd D.393/18/2019. sz. döntőbizottsági határozat alapjául szolgáló jogeset].

Tekintettel arra, hogy a hivatkozott szerződéses feltétel a Kbt.-ben előírt, egyértelmű, pontos rendelkezéseket, konkrétumokat a teljesítési határidő meghosszabbítása tekintetében nem tartalmaz, azaz a szerződéses rendelkezés a módosulás tekintetében nem kellően világos, nem mutat túl az általános megfogalmazáson, így a szerződés jelen esetben a Közbeszerzési Hatóság megítélése szerint a Kbt. 141. § (4) bekezdés a) pontja alapján nem módosulhat, ennél fogva az egyéb szerződésmódosítási jogalapok vizsgálata lesz javasolt.

A Közbeszerzési Hatóság felhívja a figyelmet, hogy a szerződésmódosítások közbeszerzési jogi szempontú vizsgálata kapcsán a közbeszerzési jogból nem minden esetben következik a szerződés módosításának kötelezettsége, ha a szerződés szerinti teljesítést akadályozó körülmény merül fel. Amennyiben a szerződést például az eredetileg a szerződésben foglalt időponthoz képest később teljesítik, egy szerződésszegést jelentő állapot jön létre, amelynek következményei a szerződés és a Polgári Törvénykönyv (a továbbiakban: Ptk.) szerint alakulnak. A Ptk. szerint nincs akadálya annak, hogy az ajánlatkérő – feltéve, hogy továbbra is érdekében áll – késedelmes teljesítést is elfogadjon. A Kbt. 142. § (2) bekezdése alapján ilyenkor az ajánlatkérőnek arra kell odafigyelnie, hogy ha a szerződő fél nem tudja kimentenni késedelmét (Ptk. 6:142. §), vele szemben a szerződés szerint késedelmi kötbért vagy adott esetben

a késedelemmel összefüggő más kárigényt érvényesítsen.

3. kérdés

Egy település 3 útpályázatot nyert el, amely beszerzésekkel kapcsolatban a részekre bontás tilalma fennáll, azonban a közbeszerzési eljárások Kbt. 19. § (3) bekezdésére tekintettel meghatározott becsült értéke nem éri el a beszerzés tárgya szerinti uniós értékhatárt. Jogszerűen alkalmazható-e a Kbt. 19. § (4) bekezdése oly módon, hogy az ajánlatkérő az egyik eljárás kivitelezési véghatáridejének eltolódása miatt ezen részt leválasztaná, és erre nem közbeszerzési, hanem beszerzési eljárást folytatna le?

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint a bemutatott esetben nem alkalmazható a Kbt. 19. § (4) bekezdése. A rendelkezés kizárólag azon közbeszerzések esetén alkalmazható, amelyeknek a Kbt. 19. § (3) bekezdés szerint megállapított becsült értéke eléri vagy meghaladja a beszerzés tárgya szerinti uniós értékhatárt, valamint a feltételek fennállása esetén a leválasztott rész tekintetében a Kbt. Harmadik Része szerint kell eljárni.

A Közbeszerzési Hatóság részletesebb állásfoglalása:

A Kbt. 19. § (4) bekezdés alapján, ha a közbeszerzés Kbt. 19. § (3) bekezdés szerint megállapított becsült értéke eléri vagy meghaladja a Kbt. szerinti uniós értékhatárokat, a (3) bekezdéstől eltérően a Harmadik Rész szerinti eljárás alkalmazható olyan szerződések megkötésére, amelyek

- a) önmagában vett becsült értéke szolgáltatás megrendelése és árubeszerzés esetében 80 000 eurónál, építési beruházások esetében pedig 1 000 000 eurónál kevesebb, és
- b) a leválasztott részek összértéke nem haladja meg a (3) bekezdés alkalmazásával megállapított teljes becsült érték 20%-át.

A fenti rendelkezés értelmében a Kbt. 19. § (4) bekezdése szerinti leválasztás kizárólag az uniós értékhatárokat elérő vagy meghaladó közbeszerzések esetén alkalmazható, melynek során a leválasztott rész szerinti beszerzés – az a) és b) pontokban meghatározott konjunktív feltételek fennállása esetén – nem uniós rezsimben, hanem nemzeti eljárásrendben folytatható le.

Fentiek értelmében ez az esetkör nem alkalmazható olyan közbeszerzési eljárások esetén, amelyek becsült értéke nem éri el a beszerzés tárgyára irányadó uniós értékhatárt, azaz nem alkalmazható oly módon, hogy nemzeti eljárásrend alapján megvalósuló közbeszerzésből leválasztásra kerüljön valamely beszerzés, amely közbeszerzési eljárás mellőzésével, pusztán beszerzési eljárás lefolytatásával kerülne megvalósításra.

Tekintettel arra, hogy a kérdéses esetben az építési beruházás részekre bontás tilalmára tekintettel megállapított becsült értéke nem éri el az uniós értékhatárt, így a Kbt. 19. § (4) bekezdése nem alkalmazható, a beszerzés kapcsán közbeszerzési eljárás nemzeti rezsimben való lefolytatása nem mellőzhető.

4. kérdés

4.1. Amennyiben a Kbt. hatálya alá tartozó ajánlatkérő közbeszerzési eljárás során ajánlattevői szerepbe kerül, és nyertes ajánlattevőként az eljárás eredményeként létrejövő szerződés megvalósításához további, a Kbt. tárgyát képező szolgáltatás igénybevétele vagy áru beszerzése szükséges, akkor ezen beszerzések megvalósítása során a nyertes ajánlattevő az ajánlattevői szerepből ismét visszakerül-e ajánlatkérői szerepkörbe, és szükséges-e az igényekkel összefüggésben közbeszerzési eljárást lefolytatnia?

4.2. Amennyiben a fenti feltevés helytálló, akkor ugyanazon pénzüsszeg hatékony elköltése érdekében két közbeszerzési eljárás lefolytatása szükséges?

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint, amennyiben a Kbt. személyi hatálya alá tartozó gazdasági szereplő közbeszerzési eljárás eredményeként nyertes ajánlattevői pozícióba kerül, és a szerződés teljesítéséhez a Kbt. tárgyi hatálya alá tartozó beszerzés válik szükségessé, úgy ezen beszerzési igények tekintetében az ajánlatkérői minőséggel rendelkező nyertes ajánlattevő részéről közbeszerzési eljárás lefolytatása nem mellőzhető.

A közpénzek hatékony felhasználásának célja, hogy az ajánlatkérők valós beszerzési igénye a legkedvezőbb feltételek mellett kerüljön kielégítésre, ez azonban nem járhat azzal, hogy valamely ajánlatkérőnek minősülő gazdasági szereplő mentesüljön a közbeszerzési eljárás lefolytatása alól. A hatékony és felelős gazdálkodás elve a Kbt. szerinti egyik alapelv, ami azonban nem írja felül a Kbt. alkalmazásának kötelezettségét.

A Közbeszerzési Hatóság részletesebb állásfoglalása:

A Kbt. 4. § (1) bekezdése alapján a Kbt. 15. § (1) bekezdése szerinti értékhatárokat elérő értékű közbeszerzési szerződés, építési vagy szolgáltatási koncesszió (ideértve a védelmi és biztonsági tárgyú koncessziót is) megkötése érdekében a Kbt. 5-7. §-ban ajánlatkérőként meghatározott szervezetek a Kbt. szerinti közbeszerzési vagy koncessziós beszerzési eljárást kötelesek lefolytatni.

A Kbt. 4. § (2) bekezdése szerint a közbeszerzési szerződés megkötésére közbeszerzési eljárást, építési vagy szolgáltatási koncesszió megkötésére koncessziós beszerzési eljárást kell lefolytatni.

A Kbt. 8. § (1) bekezdése rögzíti, hogy közbeszerzésnek minősül a közbeszerzési szerződés, valamint az építési vagy szolgáltatási koncesszió e törvény szerinti megkötése. A közbeszerzési szerződés tárgya árubeszerzés, építési beruházás vagy szolgáltatás megrendelése lehet.

A fenti rendelkezések értelmében tehát a közbeszerzési értékhatárok elérése esetén a Kbt. személyi hatálya alá tartozó ajánlatkérők valamennyi, a Kbt. tárgyi hatálya alá tartozó beszerzési igény esetén kötelesek közbeszerzési eljárás lefolytatására a Kbt. 9-14. § és 111. §-aiban foglalt esetkörök kivételével.

Az állásfoglalás kérsben megadott információk alapján a kérdéses esetben nem áll fenn kivételi esetkör. Rögzíteni szükséges ugyanakkor, hogy a Kbt. 9. § (1) bekezdés h)-i) pontjaiban szabályozott in-house kivételi körben történő szerződéskötés során a Kbt. 5. § (1) bekezdés d) pontja kifejezetten rendelkezik arról, hogy a Kbt. alapján közbeszerzési eljárás lefolytatására kötelezettek a 9. § (1) bekezdés h)-i) pontja szerinti jogi személyek. Amennyiben tehát fennáll az in-house kapcsolat, úgy a felek egymással kötött szerződésai kivételt képeznek a Kbt. alkalmazása alól, egyúttal ajánlatkérői minőséget keletkeztetnek a szerződő jogi személy részére. Ennek megfelelően a nem egymással kötött szerződések tekintetében a szerződő jogi személy, azaz az in-house szervezet az in-house kapcsolat fennállása alatt önálló ajánlatkérőnek minősül, így az általa eszközölt valamennyi, közbeszerzési értékhatárokat meghaladó árubeszerzés, szolgáltatásmegrendelés vagy építési beruházás tekintetében közbeszerzési eljárás lefolytatására lesz köteles, amennyiben annak Kbt. szerinti feltételei fennállnak.

A kérdésben szereplő további információk szerint a bemutatott esetben nem áll fenn in-house kivételi kör, hanem a Kbt. 5. § (1) bekezdés e) pontja szerinti ajánlatkérő kerül közbeszerzési eljárás nyertes ajánlattevői pozíciójába. A gazdasági szereplő az ajánlatkérői minőségből fakadó kötelezettségek alól azonban ebben az esetben sem mentesül, azaz nyertes ajánlattevői pozícióban is ugyanúgy vonatkoznak rá a Kbt. szerinti kötelezettségek a szerződés fennállása alatt felmerülő beszerzései tekintetében is, függetlenül attól, hogy azok saját részre vagy valamely kötelemből fakadó szerződés teljesítése érdekében lesznek szükségesek. Az ajánlatkérői minőséggel rendelkező gazdasági szereplőnek tehát arra figyelemmel kell megtennie ajánlatát egy közbeszerzési eljárásban, hogy vele szemben egyidejűleg fennállnak az ajánlatkérői minőségből fakadó, Kbt. szerinti kötelezettségek is.

A Kbt. 2. § (4) bekezdés szerinti hatékony és felelős gazdálkodás elve mind az alap közbeszerzési eljárás, mind a szerződés teljesítése érdekében megvalósuló közbeszerzési eljárás tekintetében külön-külön értelmezendő, melynek alapja a közpénzek hatékony felhasználásának átláthatósága és nyilvános ellenőrizhetőségének biztosítása, amely követelményeknek mindkét beszerzés során érvényesülnie kell a közbeszerzési eljárások lefolytatásán keresztül.

A hatékony pénzfelhasználás elve annak érdekében kell, hogy megvalósuljon, hogy az ajánlatkérők – mint a közszféra szereplői – felelős döntést hozzanak a közpénzek elköltésének hatékonysága érdekében, oly módon, hogy valós beszerzési igény kerüljön kielégítésre a lehető legkedvezőbb feltételek mellett. Ez azonban nem eredményezheti azt, hogy valamely ajánlatkérőnek minősülő gazdasági szereplő közbeszerzési eljárás lefolytatása nélkül valósítsa meg a Kbt. tárgyi hatálya alá tartozó beszerzéseit.

Fentiekre tekintettel a nyertes ajánlattevői pozícióban közbeszerzési szerződés teljesítésére köteles, ajánlatkérőnek is minősülő gazdasági szereplő, e szerződés teljesítése érdekében megvalósuló beszerzései tekintetében – valamennyi Kbt. szerinti feltétel fennállása esetén – közbeszerzési eljárás lefolytatására lesz köteles.

5. kérdés

5.1. A Kbt. 5. § (2) bekezdésének hatálya alá tartozó ajánlatkérő (nem állami szerv) esetén, hogyan értelmezhető az ideiglenes védelemre jogosultként elismert személyek ellátásá-

val összefüggő egyes beszerzések sajátos szabályairól szóló 105/2022. (III. 12.) Korm. rendelet (a továbbiakban: 105/2022. Korm. rendelet) árubeszerzésre vonatkozóan?

5.2. A nem állami és nem klasszikus ajánlatkérő által lefolytatandó árubeszerzés kapcsán szükséges-e alkalmazni a 105/2022. Korm. rendeletben szereplő előírásokat?

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint a Kbt. 5. § (2) bekezdésének hatálya alá tartozó ajánlatkérő az árubeszerzés tárgyú beszerzései tekintetében nem minősül ajánlatkérőnek, ennél fogva ezen beszerzései vonatkozásában nem vonatkoznak rá a 105/2022. Korm. rendelet rendelkezései sem.

A Közbeszerzési Hatóság részletesebb állásfoglalása:

A 105/2022. Korm. rendelet 1. § (1) bekezdése alapján a Kbt. szerint ajánlatkérőnek minősülő szervezet az ideiglenes védelemre jogosultként elismert személyek ellátásával összefüggő beszerzés (a továbbiakban: beszerzés) megvalósítása során e rendelet szerinti sajátos beszerzési szabályokat alkalmazza.

A 105/2022. Korm. rendelet 1. § (2) bekezdése alapján e rendelet alkalmazásában beszerzésnek minősül

a) a menedékjogról szóló törvény szerinti ideiglenes védelemre jogosult személy, valamint

b) az ukrajnai háborús események kapcsán 2022. február 24-én vagy azt követően Magyarországra érkezett, Ukrajnában állandó lakóhellyel rendelkező magyar állampolgár

elhelyezésével, ellátásával, illetve a velük kapcsolatos egyéb körülmény kezelésével közvetlenül összefüggő vagy a velük kapcsolatos egyéb körülmények kezelését irányító állami szerv e rendelet szerinti hatékony feladatellátását szolgáló beszerzés.

A 105/2022. Korm. rendelet 1. §-ának felvezető szövege a Kbt. szerint ajánlatkérőnek minősülő szervezetek esetében rendeli alkalmazni e rendelet sajátos szabályait azon beszerzésekre, amelyek az ideiglenes védelemre jogosultként elismert személyek ellátásával kapcsolatosak. A 105/2022. Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében kerül pontosításra, hogy mi minősül beszerzésnek a Korm. rendelet alkalmazásában.

A 105/2022. Korm. rendelet 1. § (2) bekezdése e rendelet tárgyi hatálya alá tartozó beszerzések két körét szabályozza. Az első csoport az 1. § (2) bekezdés a) és b)

pontjaiban meghatározott személyek elhelyezésével, ellátásával, illetve a velük kapcsolatos egyéb körülmény kezelésével közvetlenül összefüggő beszerzésekre vonatkozik, amely valamennyi ajánlatkérőre vonatkozatható. A második csoport az 1. § (2) bekezdés a) és b) pontjaiban meghatározott személyekkel kapcsolatos egyéb körülmények kezelését irányító állami szerv 105/2022. Korm. rendelet szerinti hatékony feladatellátását szolgáló beszerzéseire vonatkozik, amely az első csoportban említett beszerzések körét kibővíti az „irányító állami szerv” ajánlatkérői kör tekintetében.

A 105/2022. Korm. rendelet személyi hatálya tehát valamennyi ajánlatkérőnek minősülő gazdasági szereplőre kiterjed, attól függetlenül, hogy e rendelet 1. § (2) bekezdésében az „irányító állami szerv” kategória külön nevesítésre kerül.

A Kbt. 5. § (2) bekezdése alapján a támogatásból megvalósuló beszerzés vonatkozásában közbeszerzési eljárás lefolytatására kötelezett az a Kbt. 5. § (1) bekezdés hatálya alá nem tartozó szervezet vagy személy, amelynek uniós közbeszerzési értékhatárokat elérő vagy meghaladó becsült értékű beszerzését többségi részben, uniós értékhatárokat el nem érő, de a nemzeti közbeszerzési értékhatárokat elérő vagy meghaladó becsült értékű beszerzését 75%-ot meghaladó mértékben a Kbt. 5. § (1) bekezdésben meghatározott egy vagy több szervezet vagy személy közvetlenül támogatja, feltéve, hogy a beszerzés tárgya

- a) olyan építési beruházás, amely az 1. melléklet szerinti mélyépítési tevékenységet foglal magában,
- b) olyan építési beruházás, amely kórház, sportlétesítmény, szabadidős és szórakoztató létesítmény, iskola, felsőoktatási épület vagy közigazgatási rendeltetésű épület építési munkáit foglalja magában, vagy
- c) olyan szolgáltatás megrendelése, amely az a) vagy a b) pont szerinti építési beruházáshoz kapcsolódik.

A Kbt. 5. § (2) bekezdése szerint ajánlatkérőnek minősülő szervezetek abban az esetben lesznek kötelesek a 105/2022. Korm. rendelet alkalmazására, amennyiben a meghatározott feltételek szerinti támogatásból megvalósuló, Kbt. 5. § (2) bekezdés a)-c) pontjainak tárgyi hatálya alá tartozó beszerzéseik a 105/2022. Korm. rendelet 1. § (2) bekezdés a) és b) pontjaiban meghatározott személyek elhelyezésével, ellátásával, illetve a velük kapcsolatos egyéb körülmény kezelésével közvetlenül összefüggő beszerzésnek minősülnek.

Tekintettel arra, hogy az árubeszerzés nem tartozik a Kbt. 5. § (2) bekezdés a)-c) pontjainak tárgyi hatálya alá, ennek megfelelően a Kbt. 5. § (2) bekezdés szerinti ajánlatkérők az árubeszerzés tárgyú beszerzéseik tekintetében nem minősülnek ajánlatkérőnek, ennél fogva ezen beszerzéseik vonatkozásában a 105/2022. Korm. rendelet személyi hatálya sem terjed ki rájuk.

6. kérdés

Egy ajánlatkérő, egyes intézményeinek fűtés és használati melegvízellátása érdekében távhőszolgáltatást kíván igénybe venni, amelyre hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárást szeretne lefolytatni a hatályos jogszabályok alapján. A szolgáltatást az érintett településen kizárólagosan egyetlen szolgáltató képes biztosítani. A műszaki-technikai sajátosságok alapján fűtésre és használati melegvíz előállítására más módon nincs lehetőség.

6.1. *Jogi és közbeszerzési szempontból elfogadható-e, hogy a fentiekben jelzett távhőszolgáltatási szerződést az ajánlatkérő határozatlan időre köti meg? Amennyiben nem, akkor milyen indokok alapján?*

6.2. *Amennyiben aggályos a határozatlan idejű szerződés, abban az esetben milyen rendezőelvek alapján tud eljárni az ajánlatkérő az elfogadható szerződéses időszak meghatározása érdekében, illetve mi lehet a szerződés lehetséges leghosszabb időszaka években megadva?*

6.3. *Jogi és közbeszerzési szempontból elfogadható-e, hogyha a fentiekben jelzett távhőszolgáltatási szerződést az ajánlatkérő uniós eljárásrendben történő nyílt eljárás keretében, határozatlan időtartamra kötné meg?*

A nyílt eljárás következtében a verseny korlátozása, vagy szűkítése a kérdező álláspontja szerint nem állhat fenn, a Kbt. 133. § (1) bekezdésben foglalt verseny fenntartását a határozatlan időtartamú szerződés nem befolyásolná, tekintettel arra, hogy egy településen kizárólag egy gazdasági szereplő képes ajánlatot tenni, illetve ez a megoldás a közpénzek hatékony elköltésének céljával sem lenne ellentétes, mivel a távhő és használati melegvíz egy szükséges alapszolgáltatás, melynek ellenértékét jogszabály határozza meg.

A Közbeszerzési Hatóság válasza:

A Közbeszerzési Hatóság előzetesen felhívja a figyelmet, hogy a Közbeszerzési Hatóság hatásköre közbeszerzési vonatkozású, általános jellegű jogértelmezési kérdésekben való állásfoglalásra terjedhet ki, melynek keretében a Közbeszerzési Hatóság által kialakított

álláspont elsősorban a közbeszerzési jogi – és nem egyéb jogi – szempontok érvényesülését célozhatja.

A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint a közbeszerzési szerződés időtartamának meghatározása körében nem elsődleges szempont az, hogy az ajánlatkérő milyen eljárástípust alkalmaz a közbeszerzési eljárás lefolytatására.

A Kbt. 133. § (1) bekezdése alapján – valamennyi eljárástípus alkalmazása során – csak kivételesen indokolt esetben, a Kbt. 133. § (1) bekezdésében szereplő valamely okból, és a Kbt. alapelveivel összhangban köthető határozatlan idejű, vagy aránytalanul hosszú időtartamú közbeszerzési szerződés.

A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint az ismertett esetben nem indokolt a távhőszolgáltatási szerződés határozatlan időre történő megkötése, azonban erről az ajánlatkérőnek a Kbt. 133. § (1) bekezdésben foglalt szempontok tekintetében kell meggyőződnie annak figyelembevételével, hogy a közbeszerzési szerződés időtartamának meghatározása minden esetben az ajánlatkérő döntési és felelősségi körébe tartozó kérdés.

A Közbeszerzési Hatóság részletesebb állásfoglalása:

A Kbt. 133. § (1) bekezdés alapján az ajánlatkérőnek az eljárást megindító felhívásban a szerződés időtartamát úgy kell meghatározni, hogy ha a szerződés tárgya, a választott szerződéses konstrukció, a hozzá kapcsolódó fizetési feltételek vagy a nyertes ajánlattevő által eszközölt befektetés nem indokolja, a szerződést ne kösse határozatlan vagy olyan aránytalanul hosszú határozott időtartamra, amely a verseny fenntartása és a közpénzek hatékony elköltésének céljával ellenkezik.

Fentiek alapján határozatlan idejű szerződés megkötésére az alábbi – vagylagos – esetekben kerülhet sor:

- a szerződés tárgya, vagy
- a választott szerződéses konstrukció, vagy
- a választott szerződéses konstrukcióhoz kapcsolódó fizetési feltételek, vagy
- a nyertes ajánlattevő által eszközölt befektetés

indokolja a szerződés határozatlan időre történő megkötését.

Az Európai Unió Bíróságának a C-454/06. számú, presstext Nachrichtenagentur GmbH kontra Republik Österreich (Bund) és társai ügyre vonatkozó ítéletében megállapításra került, hogy „az a gyakorlat, miszerint a

szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződést határozatlan időre kötik, önmagában idegen a közbeszerzésre vonatkozó közösségi szabályok rendszerétől és céljától. Az ilyen gyakorlat hatása hosszú távon az lehet, hogy a potenciális szolgáltatók közötti versenyt korlátozza, és megakadályozza a közösségi irányelvek közbeszerzési eljárások nyilvánosságára vonatkozó rendelkezéseinek alkalmazását. Mindazonáltal a közösségi jog a jelenlegi állapotában nem tiltja a szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződések határozatlan időre történő megkötését.”

A fentiekkel összhangban a Kbt. rendelkezései sem zárják ki a határozatlan idejű szerződéskötést, azonban ezt csak meghatározott szempontok szerint fennálló indokoltság esetén tekintik alkalmazhatónak, amely indoknak egyúttal kellően alátámasztottnak kell lennie.

A Közbeszerzési Döntőbizottság D.379/5/2020. számú határozata rögzíti, hogy „kifejezettnek és egyértelműnek kell lennie a négy vagylagos feltétel e jogszabályi rendelkezésben rögzített indokoltságának, mivel a határozatlan időtartam alkalmazása a közbeszerzési szerződésekre vonatkozóan rendkívül kivételesen indokolt esetben lehetséges, továbbá a verseny fenntartása és a közpénzek hatékony elköltésének célja megvalósítása érdekében főszabály szerint nem engedélyezett. Ezért a Döntőbizottság megállapította, hogy a beszerzőnek kétséget kizáróan igazolnia kellett volna a négy vagylagos feltétel valamelyikének a fennálltát.”

A döntőbizottsági határozat alapjául szolgáló esetben az ajánlatkérő arra tekintettel kötött határozatlan idejű szerződést, hogy egyrészt tudomása volt arról, hogy az ügyeleti feladatot csak alvállalkozókkal tudják az ügyeletet szervező orvosok ellátni, és az ajánlatkérő álláspontja szerint a korábbi tapasztalatok alapján az ügyeletet szervező könnyebben tudja ellátni a feladat-szervezési feladatokat, ha – az alvállalkozói szerződésekén túl – az ügyelet ellátására is határozatlan idejű szerződést köt. Másrészt az ajánlatkérő figyelembe vette, hogy a szerződés teljesítésével kapcsolatban felmerülő problémák esetén a határozott időre kötött szerződés felmondása sokkal nehezebb, szinte lehetetlen, míg a határozatlan időre kötött szerződés rendes felmondással bármikor felmondható különösebb indokolás nélkül is.

A Döntőbizottság szerint azonban az ajánlatkérőnek az alvállalkozói szerződésekhez idomulásra vonatkozó,

valamint a felmondási lehetőségre vonatkozó hivatkozása nem indokolta, hogy a szerződés időtartamát határozatlanként lehetett volna meghatározni, mivel közvetetten sincs kapcsolata e két körülménynek a négy vagyagos feltétellel, ennél fogva a Döntőbizottság megállapította, hogy az ajánlatkérő megsértette a Kbt. 133. § (1) bekezdését, mert e jogszabályi rendelkezésben foglalt feltételek valamelyike fennálltának a hiányában jogsértően határozta meg, hogy a szerződés időtartama határozatlan.

A változatlan jogszabályi környezetre tekintettel kiemelhető továbbá a Közbeszerzési Döntőbizottság D.455/16/2012. számú határozata is, amelyben rögzítésre került, hogy a tárgyi esetben „az ajánlatkérőnek a verseny fenntartása és a közpénzek hatékony elköltésének szem előtt tartása érdekében azt kellett megvizsgálnia, hogy a szerződés tárgya, a választott szerződéses konstrukció vagy a hozzá kapcsolódó fizetési feltételek vagy a nyertes ajánlattevő által eszközölt befektetés indokolja-e a határozatlan időre történő szerződéskötést”.

A döntőbizottsági határozat rögzíti egyúttal, hogy „határozatlan időre kötött szerződés az adott szolgáltatás tekintetében nemcsak szűkítheti, adott esetben meg is szüntetheti a versenyt. A Kbt. célja pedig pontosan az, hogy a közpénzekkel gazdálkodó ajánlatkérőt, a felelős gazdálkodása körében arra kötelezze, hogy időről időre a potenciális ajánlattevők között versenyhelyzetet teremtve szerezze be a lehető legkedvezőbb feltételek mellett – jelen esetben a legalacsonyabb ajánlati ár kiválasztásával – az adott szolgáltatást. Ha az ajánlatkérő jogsértő módon határozatlan időre köt szerződést, akkor éppen ezen jogalkotói célok érvényesülését nem biztosítja, mert indokolatlanul megszünteti annak a lehetőségét, hogy a potenciális ajánlattevők ajánlatot nyújtsanak be”.

A döntőbizottsági határozat alapjául szolgáló jogesetben a Közbeszerzési Döntőbizottság megállapította, hogy „nem fogadható el az indokolás a szolgáltatás folyamatos, háborítatlan igénybevételének szükségszerűsége tekintetében, figyelemmel arra, hogy ez jellemzően valamennyi ajánlatkérő valamennyi szolgáltatás megrendelése esetében fennállhat. Nem fogadható el azon indok sem, miszerint a közbeszerzési eljárások lefolytatása időigényes, ezért nem kíván ajánlatkérő rövid, határozott időre szerződést kötni, mivel ajánlatkérő, mint közpénzzel gazdálkodó szervezet beszerzési

tevékenysége végzése során köteles a Kbt. rendelkezéseit betartani, ennek során egyebek mellett az ajánlattevők közötti versenyt biztosítani, amely alapelvek mellőzésére az idő hiányára való hivatkozással a törvény nem biztosít lehetőséget”.

Az állásfoglalás kérelmében ismertetett esetben az ajánlatkérőnek tehát a Kbt. 133. § (1) bekezdésében foglalt vagyagos szempontokat kell elsősorban mérlegelnie annak megállapítása érdekében, hogy a távhőszolgáltatás tárgyú közbeszerzési szerződés határozatlan időtartamra megkötendő-e.

Általánosságban a távhőszolgáltatás beszerzés tárgyában sem mutat olyan indokot, amely a határozatlan idejű szerződéskötést alá tudná támasztani, illetve a távhőszolgáltatás beszerzésével összefüggő szerződéses konstrukcióban, vagy az ahhoz kapcsolódó fizetési feltételekben sem jelentkezik jellemzően olyan kivételes előny, amely a határozatlan időre történő szerződéskötést indokolná. A Közbeszerzési Hatóság megítélése szerint nem tekinthető ilyen körülménynek az sem, miszerint „a távhő és használati melegvíz egy szükséges alapszolgáltatás, melynek ellenértékét jogszabály határozza meg”. A nyertes ajánlattevő általi befektetés jellemzően szintén nem releváns a távhőszolgáltatás tárgyú beszerzéseknél.

A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint általánosságban az a körülmény, hogy műszaki-technikai sajátosságok alapján a szolgáltatást kizárólagosan egyetlen szolgáltató képes biztosítani – ami a Kbt.-ben foglalt jogszabályi feltételek fennállása esetén megalapozhatja hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárás lefolytatását – még nem indokolja a távhőszolgáltatási szerződés határozatlan időre történő megkötését a Kbt. 133. § (1) bekezdésében felsorolt vagyagos szempontok egyike tekintetében sem. Ugyanakkor rögzíteni szükséges, hogy ezen szempontokra vonatkozó konkrét információkat az adott esetre nézve az állásfoglalás kérelmében nem tartalmaz. Erre tekintettel az ajánlatkérőnek elsősorban ezen szempontok mentén szükséges vizsgálnia a határozatlan időtartamú szerződéskötés lehetőségét a fentiekben hivatkozott jogesetek figyelembevételével.

A fentiekben kifejtettek alapján kell eljárnia az ajánlatkérőnek abban az esetben is, ha nem határozatlan, hanem egy hosszabb, határozott időtartamú közbeszerzési szerződés megkötésére irányul a szándéka. Az ajánlatkérőnek azt kell mérlegelnie, hogy van-e bármi-

Ilyen – a Kbt. 133. § (1) bekezdésében foglalt, és a Kbt. alapelveivel összhangban álló – indoka annak, hogy hosszabb időre köti meg a szerződést. Ilyen indok hiányában szintén jogsértőnek bizonyulhat a hosszabb időtartamra megkötött szerződés.

A Kbt. nem határozza meg, hogy mit tekint optimális időtartamnak a közbeszerzési szerződések tekintetében. A Kbt. 104. § (6) bekezdése a keretmegállapodások esetében rögzíti, hogy az legfeljebb négy évre köthető, kivéve a kellően – különösen a keretmegállapodás tárgyára tekintettel – indokolt kivételes eseteket. A közétkeztetés tárgyú közbeszerzések tekintetében alkalmazandó eljárások sajátos szabályairól szóló 676/2020. (XII. 28.) Korm. rendelet 4. § (3) bekezdése rögzíti, hogy az e rendelet szerinti közbeszerzési eljárás alapján szerződés legfeljebb 2 éves időtartamra köthető, mely a Kbt. szabályai szerint legfeljebb 2 évvel meghosszabítható.

A fentiekben hivatkozott időtartamok viszonyítási alapként szolgálhatnak mindamelllett, hogy a szerződés időtartamának pontos meghatározása egy adott eljárás

vonatkozásában műszaki, illetve a közbeszerzés tárgya szerinti szakértelmet is igénylő kérdés.

A Közbeszerzési Hatóság felhívja a figyelmet, hogy az a körülmény, hogy az ajánlatkérő nyílt eljárás lefolytatásával biztosítja adott közbeszerzés tekintetében a versenyt, még nem teszi indokolhatóbbá a határozatlan idejű szerződéskötést ahhoz képest, mintha a határozatlan idejű szerződést az ajánlatkérő hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárás során kötné meg. A lényeg e tekintetben a közszféra megrendeléseinek megnyitása a verseny számára, azaz, hogy a szerződés időtartamának meghatározása ne legyen alkalmas eszköz arra, hogy határozatlan időre vagy hosszútávra indokolatlanul megakadályozza, vagy szűkítse a versenyt a közszféra beszerzései körében. E körben lényeges szempont lehet továbbá az is, hogy a piaci környezet folyamatos változása eredményezhet olyan helyzetet, amely által megváltozhat azon gazdasági szereplő személye, illetve bővíülhet azon potenciális gazdasági szereplők köre, amelyek tekintetében a szóban forgó szerződés megköthető.